

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรมของควาญช้างทั้งควาญไทยและควาญกะเหรี่ยง ในการดำรงชีวิตประจำวันทั้งควาญไทยและควาญกะเหรี่ยง ทั้ง 3 สถานที่ที่ทำการวิจัย พบว่าทั้งควาญไทยและควาญกะเหรี่ยงมีหน้าที่ในการทำงานในแต่ละวันคล้ายกัน แต่การเลี้ยงดูและการปฏิบัติต่อช้าง พบว่าควาญไทยที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยมีการเลี้ยงดูและปฏิบัติต่อช้าง ได้ดีกว่าควาญกะเหรี่ยงที่ศูนย์ฝึกช้างแดง-คาวและปางช้างโป่งแยง

ควาญไทยส่วนใหญ่ที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จะยึดอาชีพควาญช้างเป็นอาชีพที่ถาวรเพราะได้รับการบรรจุเข้าเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งต่างจากควาญกะเหรี่ยงส่วนใหญ่จะมาสมัครเป็นควาญช้างหลังจากฤดูทำไร่-ทำนา ซึ่งควาญกะเหรี่ยงส่วนใหญ่มีฐานะเป็นลูกจ้างรายเดือนและควาญกะเหรี่ยง มีการสับเปลี่ยนควาญก่อนช้างบอย จึงส่งผลต่อช้างในเรื่องของการใช้คำสั่งสื่อสารระหว่างควาญกับช้าง การสื่อสารกับช้างพบว่าควาญช้างจะมีภาษาเฉพาะเพื่อให้ช้างทำตามคำสั่ง พบโดยประมาณ 24 คำสั่ง คำสั่งที่ใช้กับช้างระหว่างควาญกะเหรี่ยงและควาญไทยแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่จะใช้คำสั่งที่เหมือนกัน จากการศึกษารายละเอียดเรื่องของพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับช้างพบพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีผ่าจันท์ทั้งของควาญไทยและควาญกะเหรี่ยง พิธีดำหัวช้าง พิธีสู่ขวัญช้าง พิธีปิดภัต ปิดพราย และพิธีปิดไฟ

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของ motivation ในการทำงานของควาญกะเหรี่ยงและควาญไทย พบว่าควาญไทยมี motivation การทำงานสูงกว่าควาญกะเหรี่ยงเนื่องจากอายุเฉลี่ยสูงกว่าประสบการณ์ในการทำงานและเงินเดือนเฉลี่ยของควาญไทยสูงกว่าควาญกะเหรี่ยง ระดับ motivation ด้านมนุษยสัมพันธ์ของควาญไทยสูงกว่าควาญกะเหรี่ยง

จากการวิเคราะห์การจัดระบบของควาญ พบว่าการจัดระบบของควาญต้องมีกฎและระเบียบให้ควาญประพฤติปฏิบัติต่อหน้าที่ในการทำงานอย่างเคร่งครัด จึงจะส่งผลให้สภาพสังคมของควาญช้างดีขึ้นไปด้วย

การฝึกช้างเพื่อการทำงาน พบว่าควาญไทยซึ่งสังกัดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีแบบแผน และวิธีการฝึกช้างที่ดีครบตามหลักสูตรของการทำไม้ ส่วนควาญกะเหรี่ยงนั้นยังไม่มีควาญคนใดทำการฝึกช้างจากสถานที่ที่ศึกษาทั้ง 3 แห่ง